

Směrnice o stanovištích (92/43/EHS) ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Rada Evropských společenství

- s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména článek 130s této smlouvy,
- s ohledem na návrh Komise,
- s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ,
- s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ,
- vzhledem k tomu, že zachování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí včetně ochrany přírodních stanovišť a volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin jsou základním cílem v obecném zájmu Společenství, jak uvádí článek 130r Smlouvy; vzhledem k tomu, že politika a akční program Evropského společenství pro životní prostředí (1987 -1992) stanoví opatření na ochranu přírody a přírodních zdrojů;
- vzhledem k tomu, že hlavním cílem této směrnice je podpořit ochranu biologické rozmanitosti s ohledem na hospodářské, sociální, kulturní a regionální požadavky, tato směrnice představuje příspěvek k obecnému cíli udržitelného rozvoje;
- vzhledem k tomu, že zachování biologické rozmanitosti může v určitých případech vyžadovat udržování nebo přímo podporu určitých lidských činností;
- vzhledem k tomu, že na evropském území členských států se stav přírodních stanovišť neustále zhoršuje a stále více druhů je ve volné přírodě vážně ohroženo; vzhledem k tomu, že ohrožená stanoviště a druhy představují část přírodního dědictví Společenství a jejich ohrožení má často charakter překračující hranice a je proto nezbytné přijmout opatření na jejich ochranu na úrovni Společenství;
- vzhledem k tomu, že s ohledem na ohrožení určitých typů přírodních stanovišť a určitých druhů je nezbytné je klasifikovat tak, aby měly prioritu při včasné realizaci opatření na jejich ochranu;
- vzhledem k tomu, že je nutno podle stanoveného časového rozvrhu vyhlásit oblasti zvláštní oblasti ochrany s cílem vytvořit spojitou evropskou ekologickou síť tak, aby byla zajištěna ochrana nebo zachování přírodních stanovišť a druhů v zájmu Společenství v odpovídajícím stavu z hlediska jejich ochrany;
- vzhledem k tomu, že všechny tyto vyhlášené oblasti včetně těch, které jsou nebo budou klasifikovány jako zvláště chráněná území podle směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2.dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků , budou zařazeny do spojitě evropské ekologické sítě;
- vzhledem k tomu, že je vhodné v každé vyhlášené oblasti ochrany provést nezbytná opatření, beroucí ohled na cíle ochrany;
- vzhledem k tomu, že lokality vhodné pro vyhlášení jako zvláštní oblasti ochrany jsou navrhovány členskými státy, avšak kromě toho je třeba stanovit postup, umožňující, aby ve výjimečných případech byla vyhlášena i lokalita, která nebyla navržena členským státem, avšak kterou Společenství považuje za zásadní buď pro zachování nebo přežití prioritních typů přírodních stanovišť nebo prioritních druhů;
- vzhledem k tomu, že musí být přiměřeně hodnoceny veškeré plány a programy, které by mohly významně ovlivnit cíle ochrany na lokalitě, která již byla k ochraně navržena nebo bude navržena v budoucnosti;
- vzhledem k tomu, že se uznává, že přijetí opatření na prosazování ochrany prioritních přírodních stanovišť a prioritních druhů v zájmu Společenství je společnou odpovědností všech členských států; vzhledem k tomu, že to však může přinést

nadměrné finanční zatížení pro některé členské státy způsobené jednak nerovnoměrným rozdělením takových stanovišť a druhů ve Společenství, jednak skutečností, že princip „znečišťovatel platí“ může mít ve speciálním případě ochrany přírody jen omezené použití;

- vzhledem k tomu, že proto existuje souhlas s tím, že Společenství v takovém výjimečném případě by mělo poskytnout příspěvek na spolufinancování ze svých prostředků v rámci objemu finančních zdrojů, který je k dispozici na základě rozhodnutí Společenství;
- vzhledem k tomu, že územní plánování a strategie územního rozvoje by měly podporovat péči o krajinné prvky, které mají rozhodující význam pro volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny;
- vzhledem k tomu, že by měl být ustaven systém dohledu nad stavem přírodních stanovišť a druhů v působnosti této směrnice z hlediska jejich ochrany; vzhledem k tomu, že je nutno pro některé druhy rostlin a živočichů vytvořit obecný systém ochrany na doplnění směrnice 79/409/EHS;
- vzhledem k tomu, že by měla být provedena opatření pro péči o některé druhy, pokud je to nutné vzhledem ke stavu jejich ochrany, a to včetně zákazu určitých metod odchytu nebo zabíjení, přičemž za určitých podmínek mohou být přípustné odchylky;
- vzhledem k tomu, že Komise bude pravidelně připravovat souhrnnou zprávu založenou mimo jiné na informacích členských států o aplikaci vnitrostátních předpisů přijatých na základě této směrnice, aby bylo zajištěno sledování jejího provádění;
- vzhledem k tomu, že zlepšování vědeckých a odborných poznatků je pro provádění této směrnice nezbytné;
- vzhledem k tomu, že v důsledku toho je vhodné podpořit potřebné výzkumné a vědecké práce;
- vzhledem k tomu, že přílohy této směrnice by měly být přizpůsobovány dosaženému technickému a vědeckému pokroku;
- vzhledem k tomu, že by měl být stanoven postup pro novelizaci příloh Radou;
- vzhledem k tomu, že měl by být zřízen řídicí výbor, pomáhající Komisi při provádění této směrnice a zejména při rozhodování o spolufinancování z prostředků Společenství;
- vzhledem k tomu, že by měly být přijaty předpisy týkající se doplňujících opatření, kterými by se řídilo opětovné vysazování některých původních druhů živočichů a rostlin do volné přírody a případné vysazování nepůvodních druhů;
- vzhledem k tomu, že pro účinné provádění této směrnice je nezbytné vzdělávání a všeobecné informace o cílech této směrnice,

přijala tuto směrnici:

Definice

Článek 1

Pro účely této směrnice se výrazem:

a) *ochrana* rozumí všechna opatření, která jsou potřebná pro zachování nebo obnovu přírodních stanovišť a populací volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin v příznivém stavu z hlediska jejich ochrany podle definice pod písmeny e) a i);

b) *přírodní stanoviště* rozumí přírodní nebo přírodě blízká suchozemská nebo vodní oblast vymezená zeměpisnými, abiotickými a biotickými znaky;

c) *typy přírodních stanovišť v zájmu Společenství* rozumí ty typy přírodních stanovišť na území uvedeném v článku 2, které;

i) jsou ve svém přirozeném areálu rozšíření ohroženy vymizením;

nebo

ii) mají malý přirozený areál rozšíření v důsledku svého ústupu nebo již beztak omezeného výskytu;

nebo

iii) představují výjimečné příklady jedné nebo více z následujících pěti biogeografických oblastí: *alpinské, atlantské, boreální, kontinentální, makaronéské a středomořské*.

Takové typy stanovišť jsou nebo mohou být uvedeny v příloze I;

d) *prioritní typy přírodních stanovišť* rozumí typy přírodních stanovišť ohrožené vymizením, které se vyskytují na území uvedeném v článku 2 a za jejichž ochranu má Společenství zvláštní odpovědnost vzhledem k podílu jejich přirozeného areálu rozšíření na území uvedeném v článku 2; tyto prioritní typy přírodních stanovišť jsou v příloze I označeny hvězdičkou (*);

e) *stav přírodního stanoviště z hlediska ochrany* rozumí souhrn vlivů, které působí na přírodní stanoviště a na jeho typické druhy, jež mohou ovlivnit jeho dlouhodobé přirozené rozšíření, strukturu a funkce, jakož i dlouhodobé přežívání jeho typických druhů na území uvedeném v článku 2.

Stav přírodního stanoviště z hlediska ochrany se považuje za „příznivý“, pokud:

- jeho přirozený areál rozšíření a plochy, které v rámci tohoto areálu pokrývá, jsou stabilní nebo se zvětšují a

- specifická struktura a funkce, které jsou nezbytné pro jeho dlouhodobé zachování, existují a budou pravděpodobně v dohledné době i nadále existovat a

- stav jeho typických druhů z hlediska ochrany je podle definice uvedené pod písmenem i) příznivý;

f) *stanoviště druhu* rozumí prostředí definované specifickými abiotickými a biotickými faktory, ve kterém druh v kterékoliv fázi svého biologického cyklu žije;

g) *druhy v zájmu Společenství* rozumí druhy, které na území definovaném v článku 2 jsou:

i) ohrožené, s výjimkou druhů, jejichž přírodní areál rozšíření je na tomto území okrajový a které v západním palearktickém regionu nejsou ohrožené nebo zranitelné; nebo

ii) zranitelné, tj. předpokládá se, že pravděpodobně budou v blízké budoucnosti přesunuty do kategorie ohrožených druhů, pokud na ně budou nadále působit ohrožující faktory;

iii) vzácné, tj. s málo početnými populacemi, které nejsou v současné době ohrožené nebo zranitelné, ale jsou v nebezpečí. Tyto druhy se vyskytují v prostorově omezených oblastech nebo jsou řídké rozptýleny v rozsáhlejších areálech; nebo

iv) endemické a vyžadující zvláštní pozornost z důvodů specifického charakteru jejich stanoviště a/nebo možného dopadu jejich využívání na jejich stanoviště a/nebo možného dopadu jejich využívání na jejich stav z hlediska ochrany.

Takové druhy jsou nebo mohou být uvedeny v příloze II a /nebo IV nebo V;

h) *prioritní druhy* rozumí druhy uvedené pod písmenem g) čísl. i), za jejichž uchování má Společenství zvláštní odpovědnost vzhledem k podílu jejich přirozeného areálu rozšíření na

území uvedeném v článku 2; tyto prioritní druhy jsou v příloze II označeny hvězdičkou (*);
i) *stav druhu z hlediska ochrany* rozumí souhrn vlivů, působících na příslušný druh, které mohou ovlivnit jeho dlouhodobé rozšíření a početnost jeho populací na území uvedeném v článku 2;

stav druhu z hlediska ochrany bude považován za „příznivý“, jestliže:

- údaje o populační dynamice příslušného druhu naznačují, že se dlouhodobě udržuje jako životaschopný prvek svého přírodního stanoviště a
- přirozený areál rozšíření druhu není a pravděpodobně nebude v dohledné budoucnosti omezen,
- existují a pravděpodobně budou v dohledné době i nadále existovat dostatečně velká stanoviště k dlouhodobému zachování jeho populací;

j) *lokalita* rozumí zeměpisně definované území, jehož plocha je jasně vymezena;

k) *lokalita významná pro Společenství* rozumí lokalita, která v biogeografické oblasti nebo oblastech, k nimž náleží, významně přispívá k udržení nebo obnově stavu přírodního stanoviště uvedeného v příloze I nebo druhu uvedeného v příloze II z hlediska jejich ochrany a může též významně přispívat k soudržnosti Natury 2000, uvedené v článku 3, a/nebo významně přispívá k udržení biologické rozmanitosti příslušné biogeografické oblasti nebo oblastí.

U druhů živočichů vyskytujících se v rozsáhlých areálech budou lokality významné pro Společenství odpovídat místům v přirozeném areálu rozšíření těchto druhů, jež se vyznačují fyzikálními a biologickými faktory nezbytnými pro jejich život a reprodukci.

l) *oblasti zvláštní ochrany* rozumí lokalita významná pro Společenství a vyhlášená členskými státy prostřednictvím právního nebo správního aktu nebo smluvního ujednání, u které jsou pro přírodní stanoviště a/nebo populace druhů, kvůli nimž je lokalita vyhlášena, aplikována ochranná opatření nezbytná k jejich zachování nebo obnově ve stavu z hlediska jejich ochrany příznivém;

m) *jedinec* rozumí živý či mrtvý živočich nebo rostlina z druhů uvedených v příloze IV a V, dále jakákoli část nebo produkt z nich vyrobený, stejně jako jakékoliv jiné zboží, u něhož z průvodního dokumentu, obalu nebo značky či označení nebo z jakýchkoliv jiných okolností vyplývá, že se jedná o části živočichů nebo rostlin těchto druhů nebo produkt z nich vyrobený;

n) *výbor* rozumí výbor zřízený podle článku 20.

Článek 2

1. Cílem této směrnice je přispět k zajištění biologické rozmanitosti prostřednictvím ochrany přírodních stanovišť a volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin na evropském území členských států, na které se vztahuje Smlouva.

2. Cílem opatření přijímaných na základě této směrnice je zachování nebo obnova příznivého stavu z hlediska ochrany u přírodních stanovišť a u druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin v zájmu Společenství.

3. Opatření přijímaná na základě této směrnice musí brát v úvahu hospodářské, sociální a kulturní požadavky a regionální a místní charakteristiky.

Ochrana přírodních stanovišť a stanovišť druhů

Článek 3

1. Pod názvem NATURA 2000 bude vytvořena spojitá evropská ekologická síť oblastí zvláštní ochrany. Tato síť složená z lokalit s přírodními stanovišti uvedenými v příloze I a stanovišti druhů uvedenými v příloze II umožní zachovat příslušné typy přírodních stanovišť a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska jejich ochrany nebo případně umožní tento stav obnovit.

Síť NATURA 2000 zahrne i zvláště chráněná území, klasifikovaná členskými státy podle směrnice 79/409/EHS.

2. Každý členský stát přispěje k vytvoření sítě NATURA 2000 v poměru, který odpovídá zastoupení typů přírodních stanovišť a stanovišť druhů uvedených v odstavci 1 na jeho území. Za tímto účelem vymezí každý členský stát v souladu s článkem 4 lokality jako zvláštní oblasti ochrany se zřetelem k cílům stanoveným v odstavci 1.

3. Členské státy budou v případech, kde to budou pokládat za nutné, usilovat o zlepšení ekologické spojitosti NATURY 2000 udržováním a tam, kde je to vhodné, rozvojem krajinných prvků, které mají rozhodující význam pro volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny, jak je uvedeno v článku 10.

Článek 4

1. Na základě kritérií stanovených v příloze III (etapa 1) a na základě příslušných vědeckých informací navrhne každý členský stát seznam lokalit uvádějící, jaké typy přírodních stanovišť z přílohy I a jaké druhy z přílohy II, původní pro toto území, se na jednotlivých lokalitách vyskytují. U druhů živočichů, které obývají rozsáhlé oblasti, musí tyto lokality odpovídat místům v přirozeném areálu rozšíření těchto druhů s takovými fyzikálními nebo biologickými faktory, jež jsou nezbytné pro jejich život a reprodukci. Pro vodní druhy obývající rozsáhlé oblasti se taková místa navrhnou jen tam, kde existují jasně vymezená území s přírodními a biologickými faktory, nezbytnými pro život a reprodukci těchto druhů. Kde je to vhodné, mohou členské státy navrhnout úpravu seznamu na základě výsledků hodnocení sledování, uvedeného v článku 11.

Seznam spolu s informacemi o každé lokalitě musí být do tří let po zveřejnění této směrnice předložen Komisi. Informace budou zahrnovat mapu lokality, její název, zeměpisnou polohu, rozlohu a údaje vyplývající z uplatnění kritérií vyjmenovaných v příloze III (etapa 1) v úpravě stanovené Komisí a v souladu s postupem podle článku 21.

2. Na základě kritérií stanovených v příloze III (etapa 2) a v rámci jak každé z pěti biografických oblastí uvedených v článku 1 písm. c bod iii), tak celého území uvedeného v článku 2 odst.1, vypracuje Komise po dohodě s každým členským státem návrh seznamu lokalit významných pro Společenství, které vybere ze seznamů členských států, na nichž se vyskytuje jeden nebo více prioritních typů přírodních stanovišť nebo prioritních druhů.

Členské státy, kde lokality s výskytem jednoho nebo více typů prioritních přírodních stanovišť a prioritních druhů představují více než 5 % rozlohy jejich území, mohou po dohodě s Komisí požádat, aby kritéria uvedená v příloze III (etapa 2), byla pro jejich území při výběru

všech lokalit významných pro Společenství uplatněna pružněji.

Seznam lokalit vybraných jako lokality významné pro Společenství, na nichž se vyskytuje jeden nebo více typů prioritních přírodních stanovišť nebo prioritních druhů, bude schválen Komisí postupem podle článku 21.

3. Seznam uvedený v odstavci 2 bude vypracován do 6 let od oznámení této směrnice.

4. Jakmile byla lokalita významná pro Společenství schválena postupem podle odstavce 2, vyhlásí příslušný členský stát tuto lokalitu co nejdříve, nejpozději do šesti let jako zvláštní oblast ochrany a podle významu lokality stanoví priority pro uchování nebo obnovu příznivého stavu z hlediska ochrany u typu přírodního stanoviště uvedeného v příloze I nebo druhu uvedeného v příloze II a pro ekologickou spojitost sítě NATURA 2000 a také podle toho, jak jsou tyto lokality ohroženy postupným znehodnocováním nebo zničením.

5. Jakmile je některá lokalita zařazena do seznamu uvedeného v třetím pododstavci odstavce 2, vztahuje se na ni ustanovení článku 6 odst. 2, 3 a 4.

Článek 5

1. Ve výjimečných případech, kde Společenství shledá, že národní seznam uvedený v čl. 4 odst. 1 neuvádí lokalitu, která je místem výskytu prioritního typu přírodního stanoviště nebo prioritního druhu a která je podle příslušných a spolehlivých vědeckých informací považována za nezbytnou pro zachování tohoto typu prioritního přírodního stanoviště nebo pro přežití tohoto prioritního druhu, budou mezi členským státem a Komisí zahájeny dvoustranné konzultace za účelem porovnání vědeckých údajů, použitých oběma stranami.

2. Jestliže ani po uplynutí konzultačního období, trvajícího nejdéle šest měsíců, nedorazí k vyřešení sporu, předloží Komise Radě návrh na výběr této lokality jako lokality významné pro Společenství.

3. Rada rozhodne jednomyslně do tří měsíců ode dne, kdy jí byl návrh předán.

4. V průběhu konzultačního období a až do rozhodnutí Rady se na dotyčnou lokalitu vztahuje ustanovení článku 6 odst. 2.

Článek 6

1. Pro oblasti zvláštní ochrany stanoví členské státy nezbytná ochranná opatření zahrnující v případě potřeby odpovídající plány péče vypracované speciálně pro dané lokality nebo integrované do jiných plánů rozvoje a vhodná opatření právního, správního nebo smluvního charakteru, která odpovídají ekologickým požadavkům typů přírodních stanovišť uvedených v příloze I a druhů uvedených v příloze II, jež se na těchto lokalitách vyskytují.

2. Členské státy přijmou přiměřená opatření, aby v oblastech zvláštní ochrany vyloučily poškozování přírodních stanovišť a stanovišť druhů a vyrušování druhů, pro něž jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné ve vztahu k cílům této směrnice.

3. Jakýkoliv plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o

ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, musí být předmětem odpovídajícího hodnocení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu a s ohledem na ustanovení odstavce 4 schválí příslušné orgány dotyčného státu tento plán nebo projekt teprve poté, když se ujistí, že nebude mít záporný vliv na celistvost příslušné lokality, a když si v případě potřeby opatřily stanovisko veřejnosti.

4. Pokud navzdory negativnímu výsledku hodnocení důsledků pro lokalitu musí být určitý plán nebo projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru přesto uskutečněn a není-li k dispozici žádná alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany obecné spojitosti sítě NATURA 2000. O přijatých kompenzačních opatřeních informuje Komise.

Jestliže se na dotyčné lokalitě vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť a/nebo prioritní druhy, pak mohou být uplatněny pouze důvody související s ochranou zdraví lidí a veřejné bezpečnosti s nesporně příznivými důsledky mimořádného významu pro životní prostředí nebo jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu podle stanoviska Komise.

Článek 7

Povinnosti vyplývající z ustanovení článku 6 odst. 2, 3 a 4 této směrnice nahrazují povinnosti vyplývající z první věty článku 4 odst. 4 směrnice 79/409/EHS, pokud jde o území vyhlášená podle článku 4 odst. 1 nebo obdobně uznaná podle článku 4 odst. 2 výše uvedené směrnice, a to ode dne provádění této směrnice nebo ode dne klasifikování nebo uznání členským státem podle směrnice 79/409/EHS podle toho, které datum je pozdější.

Článek 8

1. Současně s návrhy lokalit, které přicházejí v úvahu pro vyhlášení jako zvláštní oblasti ochrany a které jsou místem výskytu prioritních typů přírodních stanovišť a/nebo prioritních druhů, zašlou členské státy Komisi své případné odhady týkající se spolufinancování z prostředků Společenství, jež považují za potřebné pro splnění svých povinností podle článku 6 odst. 1.

2. V dohodě s každým příslušným členským státem stanoví Komise pro lokality významné pro Společenství, pro něž se žádá o spolufinancování, taková opatření, která jsou nezbytná pro zachování nebo znovuoobnovení příznivého stavu prioritních typů přírodních stanovišť a prioritních druhů z hlediska jejich ochrany na příslušných lokalitách, jakož i celkové náklady plynoucí z těchto opatření.

3. Komise po dohodě s příslušnými členskými státy posoudí financování, včetně spolufinancování, požadované na realizaci postupů zmíněných v odstavci 2, přičemž mimo jiné vezme v úvahu koncentraci typů prioritních přírodních stanovišť a/nebo prioritních druhů na území dotyčného členského státu a relativní náklady, jež si požadovaná opatření vyžádají.

4. Na základě posouzení uvedeného v odstavcích 2 a 3 a s ohledem na dostupné finanční zdroje v rámci příslušných nástrojů Společenství pro financování přijme Komise v souladu s postupem podle článku 21 akční program zahrnující opatření v různém stupni priorit včetně

spolufinancování, která je nutno přijmout, pokud lokalita byla vyhlášena podle článku 4 odst. 4.

5. Opatření, která pro nedostatek finančních zdrojů nebyla zahrnuta do výše uvedeného akčního programu, jakož i opatření, která byla do výše uvedeného akčního programu zařazena, avšak neobdržela potřebné finanční prostředky pro spolufinancování nebo byla spolufinancována pouze částečně, budou znovu posouzena postupem podle článku 21 v souvislosti s přehodnocením akčního programu, které se provádí každé dva roky, a jejich realizace může být členskými státy do té doby odložena. Uvedené přehodnocení musí brát v úvahu případnou novou situaci dotčené lokality.

6. V územích, kde dojde k odkladu realizace opatření závislých na spolufinancování, upustí členské státy od jakýchkoliv nových opatření, jejichž důsledkem by mohlo být poškození těchto území.

Článek 9

Komise v souladu s postupem stanoveným v článku 21 pravidelně přezkoumává, jak NATURA 2000 přispívá k dosažení cílů stanovených v článcích 2 a 3. V této souvislosti může být zvažováno zrušení klasifikace určité lokality jako zvláštní oblasti ochrany v případě, kde je to zabezpečeno přírodním vývojem, zjištěným jako výsledek sledování podle článku 11.

Článek 10

Členské státy budou tam, kde to považují za potřebné, usilovat o to, aby příúzemním plánování a ve strategiích územního rozvoje a zejména s ohledem na zlepšení ekologické spojitosti sítě NATURA 2000 podpořily péči o krajinné prvky, které mají rozhodující význam pro volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny.

Takové prvky jsou ty, které s ohledem na svou lineární a spojitou strukturu (jako např. řeky s jejich břehy nebo tradiční způsoby pro vyznačování okrajů polí) nebo na svoji funkci „nášlapných kamenů“ (jako např. rybníky nebo malé remízky) mají zásadní význam pro migraci, šíření a výměnu genetické informace volně žijících druhů.

Článek 11

Členské státy sledují stav přírodních stanovišť a druhů zmíněných v článku 2 z hlediska jejich ochrany se zvláštním zřetelem na prioritní typy přírodních stanovišť a prioritní druhy.

Ochrana druhů

Článek 12

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření pro vytvoření systému přísné ochrany živočišných druhů uvedených v příloze IV a) v jejich přirozeném areálu rozšíření, který zakazuje:

- a) všechny formy úmyslného odchytu nebo zabíjení jedinců těchto druhů v přírodě;
- b) úmyslné vyrušování těchto druhů, zejména v období rozmnožování, výchovy mláďat, zimního spánku a migrace;

- c) úmyslné ničení nebo sběr jejich vajec ve volné přírodě;
- d) poškozování nebo ničení míst rozmnožování nebo míst odpočinku.

2. U těchto druhů členské státy zakáží držení a chov, dopravu a prodej nebo výměnu a nabízení za účelem prodeje nebo výměny jedinců odebraných z volné přírody s výjimkou těch, kteří byli z přírody legálně odebráni ještě před prováděním této směrnice.

3. Zákazy uvedené v odstavci 1 písm. a) a písm. b) a odstavci 2 platí pro všechna životní stadia živočichů, na něž se vztahuje tento článek.

4. Členské státy zřídí systém sledování nahodilého odchytu a zabíjení druhů živočichů uvedených v příloze IV a). Na základě shromážděných údajů uskuteční členské státy další výzkum nebo přijmou ochranná opatření, aby zajistily, že nahodilý odchyt a zabíjení nebudou mít významný negativní dopad na příslušný druh.

Článek 13

1. Členské státy přijmou nutná opatření pro vytvoření systému přísné ochrany rostlinných druhů uvedených v příloze IV b), který zakazuje:

- a) úmyslné vyrývání, sběr, vyřezávání, vytrhávání nebo ničení takových rostlin v jejich přirozeném areálu rozšíření ve volné přírodě;
- b) držení, dopravu a prodej nebo výměnu a nabízení za účelem prodeje nebo výměny jedinců těchto druhů odebraných z volné přírody s výjimkou těch, kteří byli z přírody odebráni legálně ještě před prováděním této směrnice

2. Zákazy uvedené v odstavci 1 písm. a) a písm. b) platí pro všechna životní stadia biologického cyklu rostlin, na něž se vztahuje tento článek.

Článek 14

1. Pokud to na základě sledování podle článku 11 pokládají členské státy za nezbytné, přijmou opatření zajišťující, že odebírání jedinců druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin uvedených v příloze V z přírody, jakož i jejich využívání, bude slučitelné se zachováním jejich příznivého stavu z hlediska jejich ochrany.

2. Pokud jsou taková opatření pokládána za nezbytná, musí zahrnovat další sledování podle článku 11. Taková opatření mohou mj. zahrnovat zejména:

- regulaci vstupu na určité pozemky,
- dočasný nebo místní zákaz odebírání jedinců z volné přírody a využívání určitých populací;
- regulace období a/nebo metod takového odebírání jedinců;
- uplatňování pravidel lovu a rybolovu při odebírání jedinců, která berou v úvahu ochranu takových populací;
- vytvoření systému povolení k odebírání jedinců nebo systému kvót;
- regulaci nákupu, prodeje, nabízení za účelem prodeje, držení za účelem prodeje nebo dopravy za účelem prodeje jedinců;
- chov druhů živočichů v zajetí, jakož i umělé rozmnožování druhů rostlin, za přísně kontrolovaných podmínek tak, aby tato opatření omezila odebírání jedinců z volné přírody;

- hodnocení účinků přijatých opatření.

Článek 15

Pokud jde o odchyt nebo zabíjení druhů volně žijících živočichů uvedených v příloze V a) a v případech, kdy jsou v souladu s článkem 16 uplatněny výjimky při odebrání, odchytu nebo zabíjení druhů uvedených v příloze IV a), zakázají členské státy použití veškerých neselektivních prostředků schopných způsobit vymizení populací těchto druhů v místním měřítku nebo vážné narušení populací těchto druhů, a to zejména:

- a) použití prostředků pro odchyt a zabíjení uvedených v příloze VI a);
- b) jakékoliv formy odchytu a zabíjení z dopravních prostředků uvedených v příloze VI b).

Článek 16

1. Neexistuje-li žádná jiná uspokojivá alternativa a za podmínky, že populace příslušného druhu přetrvávají navzdory udělené odchylce ve svém přirozeném areálu rozšíření bez negativního ovlivnění v dobrém stavu z hlediska jejich ochrany, mohou se členské státy odchýlit od ustanovení článků 12, 13, 14 a 15 písm. a) a b):

- a) v zájmu ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a ochrany přírodních stanovišť;
- b) v zájmu prevence závažných škod, zejména na úrodě, dobytku, lesích, rybolovu, vodách a ostatních typech vlastnictví;
- c) v zájmu zdraví lidí a veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a s nesporně příznivými důsledky pro životní prostředí;
- d) pro účely výzkumu a vzdělání, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo repatriace v původním areálu druhu a chovu a pěstování nezbytných pro tyto účely, včetně umělého rozmnožování rostlin;
- e) aby za přísně kontrolovaných podmínek v omezeném rozsahu a na základě výběru povolily odebrání nebo držení omezeného a příslušnými státními orgány stanoveného počtu jedinců určitých druhů uvedených v příloze IV.

2. Členské státy předloží Komisi každé dva roky zprávu o odchylkách podle odstavce 1 výpravě, stanovené výborem. Komise vydá své stanovisko k těmto odchylkám nejdéle do 12 měsíců po obdržení zprávy a informuje o něm výbor.

3. Zpráva musí uvést:

- a) druhy, které jsou předmětem odchylek, a důvod odchylky včetně povahy rizika, s případným odkazem na odmítnuté alternativy a použité vědecké údaje,
- b) prostředky, zařízení nebo metody, povolené pro odchyt nebo zabíjení druhů živočichů a důvody jejich použití,
- c) kdy a kde se takové odchylky povolují,
- d) orgány, oprávněné vyhlásit a kontrolovat, zda byly stanovené podmínky dodrženy, a rozhodovat o tom, jaké prostředky, zařízení nebo metody mohou být použity, v rámci jakých omezení a kterými institucemi a které osoby byly pověřeny realizací opatření;
- e) použítá kontrolní opatření a získané výsledky.

Zprávy

Článek 17

1. Každých šest let ode dne uplynutí lhůty uvedené v článku 23 vypracují členské státy zprávu o realizaci opatření přijatých podle této směrnice. Zpráva musí obsahovat zejména informace o ochranných opatřeních uvedených v článku 6 odst. 1, jakož i zhodnocení vlivu těchto opatření na stav typů přírodních stanovišť uvedených v příloze I a druhů uvedených v příloze II z hlediska jejich ochrany a hlavní výsledky sledování podle článku 11. Zpráva bude v úpravě, stanovené výborem, předložena Komisi a zpřístupněna veřejnosti.

2. Na základě zpráv podle odstavce 1 vypracuje Komise souhrnnou zprávu. Zpráva musí obsahovat odpovídající zhodnocení dosaženého pokroku a zejména příspěvku sítě NATURA 2000 k uskutečnění cílů uvedených v článku 3. Část návrhu zprávy, která se týká informací poskytnutých členským státem, bude dotčenému členskému státu postoupena k ověření. Po posouzení zprávy výborem zveřejní Komise její konečnou verzi nejpozději do dvou let od obdržení zpráv podle odstavce 1 a zašle ji členským státům, Evropskému parlamentu, Radě a Hospodářskému a sociálnímu výboru.

3. Členské státy mohou označit chráněná území vyhlášená v souladu s touto směrnicí tabulemi Společenství navrženými pro tyto účely výborem.

Výzkum

Článek 18

1. Členské státy a Komise podpoří nezbytnou výzkumnou a vědeckou práci se zřetelem k cílům uvedeným v článku 2 a povinnosti podle článku 11. Za účelem náležité koordinace výzkumu, prováděného na úrovni členských států a na úrovni Společenství, si budou vyměňovat příslušné informace.

2. Zvláštní pozornost musí být věnována podpoře vědecké práce nezbytné pro realizaci ustanovení článků 4 a 10 a podpoře spolupráce členských států při výzkumu, překračujícím hranice.

Postup pro změny příloh

Článek 19

Změny, které jsou nezbytné pro přizpůsobení příloh I, II, III, V a VI technickému a vědeckému pokroku, přijme Rada na návrh Komise kvalifikovanou většinou.

Změny, které jsou nezbytné pro přizpůsobení přílohy IV technickému a vědeckému pokroku, přijme Rada na návrh Komise jednomyslně.

Výbor

Článek 20

Komisi pomáhá výbor, skládající se ze zástupců členských států, jemuž předsedá zástupce Komise.

Článek 21

1. Zástupce Komise předloží výboru návrh opatření, která mají být přijata. Výbor zaujme stanovisko k návrhu ve lhůtě, kterou může stanovit předseda podle naléhavosti věci. Stanovisko se přijímá většinou stanovenou v čl. 148 odst. 2 Smlouvy v případě rozhodnutí, která má Rada přijímat na návrh Komise. Hlasům zástupců členských států ve výboru se přikládá váha podle výše uvedeného článku. Předseda nehlasuje.

2. Komise předpokládaná opatření přijme, pokud jsou v souladu se stanoviskem výboru.

Pokud předpokládaná opatření nejsou v souladu se stanoviskem výboru nebo pokud nebylo předloženo žádné stanovisko, Komise neprodleně předloží Radě návrh týkající se opatření, která mají být přijata. Rada přijme rozhodnutí kvalifikovanou většinou.

Jestliže Rada nepřijme opatření do tří měsíců ode dne, kdy jí byl návrh předán, navržená opatření přijme Komise.

Doplňující ustanovení

Článek 22

Při provádění této směrnice členské státy:

a) zkoumají vhodnost repatriace druhů, uvedených v příloze IV a původních v daném území, která by mohla přispět k jejich ochraně za předpokladu, že zkoumání, které vezme v úvahu také zkušenosti získané v jiných členských státech nebo kdekoli jinde, povede k závěru, že tato repatriace účinně přispívá k obnově příznivého stavu těchto druhů z hlediska jejich ochrany a že bude provedena teprve po náležité konzultaci s dotčenou veřejností;

b) zajistí, aby záměrné vysazení jakéhokoliv druhu do volné přírody, který není na jejich území původní, bylo řízeno tak, aby nedošlo k poškození přírodních stanovišť v jejich přirozeném areálu rozšíření nebo původních volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Jestliže to považují za nezbytné, členské státy takové vysazování zakáží. O výsledcích provedeného hodnocení musí být informován výbor;

c) podporují vzdělávání a poskytování všeobecných informací o potřebě chránit druhy a stanoviště volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a chránit přírodní stanoviště.

Závěrečná ustanovení

Článek 23

1. Členské státy přijmou právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do dvou let od jejího oznámení. Uvědomí o nich Komisi.

2. Přijímají-li členské státy tato opatření, musí v nich učinit odkaz na tuto směrnici nebo opatření musí být doprovázena takovým odkazem při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu stanoví členské státy.

3. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 24

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu, dne 21. května 1992.

Za Radu

Arlindo Marques Cunha, předseda